

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

טו א מ"י פ"ג מהל' תמידין הלכה ה' ופ"ד מהל' עבודת יו"ט הלכה א':
 י"ב ב מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה יא':
 י"ג ג ש"ס הלכה יב':
 י"ד ד ש"ס הלכה יג':
 כ ה ו ש"ס הלכה יד':
 ז (מ"י) ש"ס ופ"ג מהל' מעשר שני הל' ט':
 כא ח (כ"ג אלפס מולין פ"ח דף ש"א':
 ובלא"ש ש"ס סימן ל"ג):

רבינו הגנאל

רבינו מתוך אליבא דרב הכי מכות אש אין לי אלא עמורה באש ובחלת נבזה ברמין כו' ש"מ גזלות אש היא. רבא רמי מי אמר רבי גזלות אש היא, והתניא ולקח מלא המתה גזלי אש יכול שלהבת ת"ל גזלי אש היא כיצד כו'. מדרגתי יכול שלהבת ת"ל גזלי אש מכלל גזולים לאו אש ניהו. ושינוי הכי קתני גזלי יכול עוממות לא לוחשות אש כולל שהגזלים הלוחשות הן אש. שלהבת בלא גזלת כבד פירשוהו למעלה. ואסיקנא גזלים עוממות מלשון ארום לא עממוהו, איכא ירעם זהב. נגע בשר הפסח בחורטו של תנור, נצלה מן החרס ולא מן האש. לפיכך ילקח אותו מקום. איתמר חם לתוך חם כגון בשר חם בחלב חם דברי הכל אסור.

תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בעינן דניהוי גזלים ואל"מ אפילו לא כתיב ולקח אלא גזלי אש ידעינן דניהוי גזלים בשעת לקיחה דלעיויל לגיו לא אילטרין דשמעינן ליה מק"ו ומה לפני מלך כו' וע"כ מוקמינן ליה לשעת לקיחה וי"ל דודאי לא כרין קרא משום הכי אלא דאי אפשר לכתוב בע"א אלא ולקח:

יטורף את מקומו. ולא סגי ליה בקליפה לפי שהרוטב נבלע יותר בתוכו. ואם תאמר נגע בחרטו של תנור אמאי סגי ליה בקליפה הלא הרוטב שיש בחרטו כדי קליפה נבלע צפסח עד כדי שיטול את מקומו כמו נטף מרוטבו וחזר אליו וכל דבר הנאסר נצלי דק"ל דאינו נאסר אלא כדי קליפה מחמת הרוטב שבו יאסור עד כדי שיטול את מקומו ואיכא לאוקמא בשאין רוטב כי אם מעט ומעט רוטב אינו אוסר כל כך כדאמרינן בגמ' שאני סיכה דמשהו עבדי לה: **ואם צלי** הוא יקרוף את החיצון. ככל ענין מיירי בין חם בין זון ° דמתוך שהוא רך צולע **אע"פ שאינו חם** דדומיא דחי קתני: **כפי שאין מוכרין מעשר שני בירושלים**. פירש בקונטרס

דכי ירבה ממך הדרך ונתמה צבסוף כתיב וקשיא לר"י דהא קרא צפדין על מיירי שמוציאו מקדושתו ומחללו על דבר אחר אצל הכה אפילו לאוכלו בקדושתו כדפי' בקונטרס גופיה והכי נמי משמע לישנא דמוכרין מדלא קתני מחללין ויש ספרים שכתוב בהן שאין פודין אצל רש"י כתב שאין מוכרין ונראה לר"י דצירושלים גזרו מדרבנן מכירה אטו פדייה דאסור מן התורה ולרשב"א נראה ללא אסרו מכירה אלא משום ציון מלוה כדמתן גריש מסכת מעשר שני (פ"ט מ"ב) שאין מוכרין אותו ואין ממשכנין אותו ואין שוקלין כנגדו: **תנן**

ועל שפך הדשן ישרף אמרי ההוא ישרף מיבעי ליה לכדתניא ישרף אע"פ שאין שם דשן ישרף אע"פ שהצית האור ברובו רבינא אמר ברוך ותני: **מכות אש אין לי אלא שנבחה באש ובגזלת נבחה ברמין בסיד רותח ובגפסים רותח ובכל דבר הבא מחמת האור לאיתווי חמי האור מניין ת"ל מכות מכות ריבה רבא רמי מי אמר ר' גזלים איקרו אש ורמינדי גזלי יכול עוממות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גזלי הא כיצד מביא מן הלוחשות ° (אלמא גזלים לא איקרו אש אמרי) והא גופא קשיא אמרת גזלי יכול עוממות אלמא לוחשות אש נינהו אימא סיפא אי אש יכול שלהבת ת"ל גזלי אלמא אפילו לוחשות לאו אש נינהו ואמר רב ששת הכי קתני גזלי יכול בין עוממות בין לוחשות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גזלי הא כיצד מביא מן הלוחשות מ"מ גזלים לא איקרו אש קשיא לרבי אמר אביי תריין הכי גזלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול רצה שלהבת יביא רצה גזלת יביא ת"ל גזלי הא כיצד מביא מן הלוחשות אמר ° רבה רצה גזלת יביא רצה שלהבת יביא שלהבת בלא גזלת היכי משכחת לה כגון דשפייה למנא משחא ואתלי ביה גורא ההוא למה לי קרא למעוטי ° השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין בן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תריין הכי גזלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול יביא מחצה גזלת ומחצה שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גזלת תלמוד לומר ° ולקח מלא המחטה גזלי אש**

על שפך הדשן ישרף. סיפא דהוא קרא דכתיב זהו באש הוא: **אע"פ שאין שם דשן**. ללא מימא אדשן קפיד רחמנא לשרפו על מקום שהיו מוציין שם דשנו של מנזח החילון כדכתיב (ויקרא ו) והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם קמ"ל ישרף מכל מקום: **אע"פ שהולא האור ברובו**. יתעסקו בו עד שתגמר שריפה: **רבינא אמר** הא דפרכת לעיל [ע"א] לר' מדאילטרין מכות מכות לרבינא גזלת לא תיקשי דמתני' משצטתא היא וגזלת לאו מריצוייא דמכות אלא לתנא אלא ממשמעותא דאש וכוון ומני גזלת כהדי אש צמשתות דרישא און לי אלא אש וגזלת כו' וריצוייא דמכות מכה לרמז וסיד אמת: **גזלי**. ולקח מלא המחתה גזלי אש וגו' (ויקרא טו).

ואם נאמר גזלי ולא נאמר אש יכול גזלים עוממות כצויות אצל לא לוחשות צוערות דהנך ללא גזלים הוא סתמא אלא אש תלמוד לומר אש צמר גזלי להציל את הלוחשות. אי נאמר אש ולא נאמר גזלי יכול שלהבת ולא גזלים לוחשות דלאו אש סתמא נינהו תלמוד לומר גזלי אש כי כתיבניהו לתרווייהו משמע גזלים שיש להן אש: **הא גופא קשיא אמרת גזלי יכול עוממות**. ולא לוחשות מדלא משתמע ליה לוחשות מכלל דלוחשות לאו גזלים איקרו ומאי מיקרו ע"כ אש והדר מני אש שלהבת משמע ולא לוחשות: **ואמר רב ששם גרסינן: יכול בין עוממות בין לוחשות**. איזה שירצה דתרווייהו גזלי מיקרו ת"ל אש צמר גזלי לאפקוין עוממות: **ואי אש**. צלא גזלי יכול שלהבת דודאי אש סתמא און גזלים לוחשות כמז תרווייהו: **מכל מקום לרבי קשיא**. דמדאילטרין גזלי שמע מינה אש סתמא און גזלת צמשת: **אמר אביי פירין הכי גזלי יכול עוממות ולא לוחשות**. ולוחשות לאו גזלי נינהו אלא אש תלמוד לומר אש דהיינו לוחשות אצל צסיפא לא מימא אי אש יכול שלהבת ולא גזלת אלא אי אש יכול רצה גזלים לוחשות רצה שלהבת צלא גזלים ותרוייהו אש מיקרו ת"ל גזלי אש למעוטי שלהבת גרידתא: **מחלה גזלת ומחלה שלהבת**. כגון אוד שהולא האור ברובו יטול מנזבח החילון דבין גזלת ובין שלהבת

מיקרו אש וכי מניי התם מנזבח החילון לפני ולפנים הוה ליה כולה גזלת דאילו לעיויל הכי לא אילטרין מיעוטא דלפני מלך בשר ודם אין מציאין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי אילטרין מיעוטא לשעת לקיחה אילטרין: **ס"ל כו'**. משעת לקיחה להוי גזלי אש ואין שלהבת משמע גזלי אש: **ארום לא עממוהו**. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חרס מלך כור נאמר: **בתנ"י נגע בחרסו של תנור וכו'**. נגע הפסח בחרסו של תנור: **יקלוף**. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוס התנור ולא צלי אש הוא כדאמרן לעיל [ע"א] משום שנאמר (צ"ל אש לא אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: **נטף**. בתנור מרוטב על החרס: **וחזר אליו**. שחזר שומן שנתחמם מן החרס ונבלע צפסח: **יעול אש מקומו**. דלא סגי ליה בקליפה אלא בנטילה יפה יפה צעודי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): **נטף מרוטבו על הסולת**. מפרש בגמ' [ע"ו]. צסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוס הסולת והוי צלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה להאור רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו כי אם צלי אש הילכך יקמוץ את מקומו וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פסולין: **אם חי ידחתו**. דלא צלע: **צלי**. צעי קליפה משום דבלע: **אין מוכרין מעשר שני צירושלים**. ואפילו לאוכלו שם בקדושה כדי ירבה ממך הדרך ונתמה צבסוף כתיב (דברים ד): **גב' חם לתוך חם**. צער רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר:

מיקרו אש וכי מניי התם מנזבח החילון לפני ולפנים הוה ליה כולה גזלת דאילו לעיויל הכי לא אילטרין מיעוטא דלפני מלך בשר ודם אין מציאין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי אילטרין מיעוטא לשעת לקיחה אילטרין: **ס"ל כו'**. משעת לקיחה להוי גזלי אש ואין שלהבת משמע גזלי אש: **ארום לא עממוהו**. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חרס מלך כור נאמר: **בתנ"י נגע בחרסו של תנור וכו'**. נגע הפסח בחרסו של תנור: **יקלוף**. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוס התנור ולא צלי אש הוא כדאמרן לעיל [ע"א] משום שנאמר (צ"ל אש לא אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: **נטף**. בתנור מרוטב על החרס: **וחזר אליו**. שחזר שומן שנתחמם מן החרס ונבלע צפסח: **יעול אש מקומו**. דלא סגי ליה בקליפה אלא בנטילה יפה יפה צעודי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): **נטף מרוטבו על הסולת**. מפרש בגמ' [ע"ו]. צסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוס הסולת והוי צלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה להאור רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו כי אם צלי אש הילכך יקמוץ את מקומו וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פסולין: **אם חי ידחתו**. דלא צלע: **צלי**. צעי קליפה משום דבלע: **אין מוכרין מעשר שני צירושלים**. ואפילו לאוכלו שם בקדושה כדי ירבה ממך הדרך ונתמה צבסוף כתיב (דברים ד): **גב' חם לתוך חם**. צער רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר:

אסור

א) ר"מ מ"ו, ב) נראה דל"ל רבא, ג) נשת עד: יומא מ"ו, ד) נכיות נג: [ע"ש] שבת עו: [ע"ש], ה) ששום יב,

תורה אור השלם

1. והוציא את כל הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ישרף.
2. או כשר פי יקח בערו מכות אש ותיקתה מזוית המכות בחרת לקחה אדמדות או לקחה.
3. ולקח מלא המחתה גזלי אש מעל המזבח מלפני ה' ומלא חפניו קטרות טמים דקה והביא מבית לפרכת:
4. ארום לא עממוהו בגן אלהים ברושים לא דמו אל טעפות ותרמינן לא הוי בפארקוין כל עין בגן אלהים לא דקה אלוין קפיו:

הגהות הב"ח

א) גמרא על בני תורה (שאין פודין) מ"א ו"ב ס"א שאין מוכרין:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואם צלי. דפתוך שהוא רך. עי' מולין לו: תוס' ד"ה אצל נללה:

מוסף רש"י

ארום לא עממוהו לא השכיבו מראיתו להיות הם נאים ממנו (שבת ע"ד).

מוסף תוספות

א. [נ]ניראה הכל טעם אחר. תוס' שאין.

(א) ר"מ מ"י, (ב) [מסופחת מלין פ"ח ט"ז], (ג) מלין לו: קול: ק"ב, ק"ג, (ד) שם ק"ב, (ה) י"א דב"ה מפרש"י, (ו) [בכורות מ"ט].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לכולת וכו' סתור ס"ד ואמ"כ מ"ה אקורי קא מיקר ליה ואמאי יקמוץ (ב) ד"ה הכי הוא וכו' כולו אסור הס"ד:

לעזר רש"י

קריב"ש [קריב"ש]. סדקיס (פל גבי בשר צלוי).

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח. שאלו נמלח עם קלף הרי הוא כולו הבשר גדלה נקיה חלב מניה ואסור לאכול אותו הבשר לעולם (האורח סי' קס"ב). כבשר. בחומץ ומלח וכבש בתי אסור והיתר יחד, שול"ר גלע"י (חולין י"ז). הרי הוא כמבושל. לפי שחוק החומץ מולא חלה הס' מולא מנו מנה וליפקי אם ישם חמימת בשר גדלה מליח בחומץ כדי לתוך הס' יש ענה חמימת אסור, הרי הוא כאלו נמלח יחד ושתיין אסורות (האורח סי' קס"ב). מ"ט: מ"ט: שאלו מלח הבשר נקטרה דמי כאלו גדלו נקטרה גדלה מליח ואסור לאכול אותו בשר לעולם ואפילו ג' אלא ימכרונו לגוי הקטנה אין לה תקנה עד שיעשנה (ש"ס). שלא נאכל מחמת מליח. אינו נאכל מלחו מרוב מלח שבו עד ששורין ומיזין אותו במים כעין מליח בשר להצטע (חולין ק"ב). שרייא רב חיננא. ע"פ שהסוטה מליח הוא (ש"ס). האי נאכל מחמת מלחו. כלומר נאכל מנלו הוא (ש"ס). בעי קליפה. מנעלה סביב (ש"ס). אבל אית בה פילי. נקיש והוא לל לא סנה ליה בקליפה לפי שנוכל דרך הנקיש וטלו אסור (ש"ס). ואי מתובל בתבלי אסור. המליח שנתבטלו עמו מרכיבין אותו ועם גלגול וכשנפל לכמות היה למא' נבלע ובלע (ש"ס).

מוסף תוספות

א. וכמו חם לתוך צונן והואיל ואינו אסור אלא כדי קליפה בענין זה אין חילוק בין עילאה לתתאה. (תוס' סוף פ"ג ד"ה א"כ אמאי קתני חרס טפי משאר דברים. ג. ה. דהיינו דיבר באיסור שלא למנויו. ט. ה. והשתא איתא מסקנא דפירכא שפיר וכו' שהרי הורטוב (נמי) נא הוא כדפרי' ולהכי צריך שיטול את מקומו. ט. ה. ומכלל זה אנו יודעים על נא. ט. ה. שהרי תחילתו נא הוא. ט. ה.

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

עו.

עין משפט
נר מצוה

בא א ב מ"י פ"ט מהל' מ"א הלכה י' סגנו לאין קמח תוש"ע י"ד סימן לא סעיף ג' וסימן קה סעיף ג'.

בב ג ד מ"י שם הלכה יח סגנו שם טור שו"ע י"ד סימן לא סעיף ה':

בג ה מ"י שם הלכה יט סגנו שם טור שו"ע שם סעיף ז':

תורה אור השלם

1. וְאָבְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלֵּילָה הַזֶּה צֵלִי אֵשׁ וּמִצּוֹתָי עַל מִדְרֵי אֵיבָקָהּ: שמות י"ב ח

רבינו הגנאל

צונן לתוך צונן דברי הכל מותר חם לתוך צונן צונן לתוך חם רב אמר עילאה גבר ושמואל אמר תתאה גבר. חם נטף מרובטוב על החרס וחזר עליו יטול את מקומו. קס"ד בהרס צוננת בשלמא לרב דאמר עילאה גבר כיון דרובטוב חם הוא בעידנא דנטף על החרס והוא צונן ארתחיה לתוס' ונעשה חם, והדר חרס אחרים ליה לרובטוב וכי הדר רובטוב אבישרא דפסה, אשתכח דפסה קטטוי מחמת חמימת דחרס והוה ליה צלי מחמת דבר אחר, ורחמנא אמר צלי אש ולא צלי מחמת דבר אחר. אלא לשמואל דאמר תתאה גבר, כיון דחרס צונן הוא אקוריה קא מיקר ליה לרובטוב אמאי תנינן יטול את מקומו. ומשני בהרס רותחת היא מניח והוא חם לתוך חם. חם נטף מרובטוב על הסלה יקמוץ את מקומו. קס"ד בסלת צוננת וכו' עד לשמואל ביטול את מקומו אמאי יקמוץ. ושני ר' ירמיה בסלת רותחת. ת"ש ממניח סבו לפסח בשמן של תרומה, אם חבורת כהנים יאכלו, ואם חבורת ישראל אם אפי' לישראל. בשלמא לרב כיון דשמן צונן הוא אקורי קא מיקר ליה לפסח ובקליפה טני ליה. אלא לשמואל כיון דפסח חם הוא, מחמם ליה לשמן ונעשה חם בחם דלדיברי הכל אסור אמאי תני יקלוף את החיצון. ודחינן שאני סיכה דמשוה עבדי, וכיון שהוא מוטע אינו נבלע אלא בחיצון בלבד. ונתיא כותיה דשמואל בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן לתוך חם אסור. חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח. והא דתני צונן לתוך חם וצונן לתוך צונן לא שנו אלא שאינו מלוח אבל מלוח אסור. דאמרי שמואל מליח הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל. והני מילי דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח מליח שאינו נאכל מחמת מלחו, כלומר הוא מלוח הרבה. אבל אם נאכל מחמת מלחו לא. וקיי"ל כותיה דשמואל דתניא כותיה. רב הונא

תנן נטף מרובטוב על החרס כו'. מרישא דקמני נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו לכתא לאקשווי אפי' למאי דס"ד בחרס וזון דכ"ע מודו דתתאה בלע כדי קליפה וה"ה לאחר שהחם מעט ממשל צפסח כדי קליפה. אי נמי כיון דקמני נגע אין להוכיח אש נגע מלמעלה או מלמטה אצל הכא דקמני נטף משמע למטה אי נמי חרסו של תנור ודאי חם הוא אצל סיפא דקמני על החרס קס"ד בחרס וזון ולא נהירא דמנדקט חרס משמע דבחרס תנור מיירי':

בשר'מא צמא דאמר עילאה

גבר להכי יטול את מקומו. וא"ת למאי דלמר עילאה גבר למה הפסח אינו נאסר מחמת השפוד ויהיה כריך לטול את מקומו סביב השפוד ואומר ר"י דאין שפוד של עץ קולט חום כל כך כמו חרס וסולת אי נמי מצפנים אינו רותח כדחזן ברוב ספרים וצפירוש ר"ח גרס וכי הדר רותח אפסח מניווי פסח מחמת חמימות החרס כו' וקשה דתיפוק ליה שרועט איסור נבלע צפסח ונראה דהא דקאמר ומניווי פסח ארועט קאי מדקאמר מחמת חרס דאי אפסח קאי הוה ליה למימר מחמת רועט:

אלא צמ"ד תתאה גבר אוקורי

מיקר צ"ה. ה"ג בכל הספרים וצפ"ח ציטול את מקומו סגי ורש"י מחקו משום דקשיא ליה כיון דאוקורי מיקר מה איסורא יש ברועט ודוחק לומר כגון שהסולת של חצורה אחרת ואסור להן הרועט לפי שאינו מניווי. ולר"ת נראה דגרס ליה ספיר דע"כ מיירי כגון שהרועט לא נללה כל זורכו והו"ל אצרינים דננללה כל זורכו לא הוה טו מפסיל משום צלי מחמת דבר אחר ואלאו ואחר כך צישלו דאסור היינו דוקא צמים משום ריבויי דצפ"ש מצושל מכל מקום כדאמר בסוף כל שעה (לעיל דף מה). אצל דגדר אחר לא ומדע דהכי הוא דע"כ היה אסור לחתוך צסקין פסח צעוד שהו"ס חם דמחמם ליה לסכין ומחמם לדידיה והוה ליה צלי מחמת דבר אחר אלא צנללה כל זורכו לא מייפסיל משום הסי' וא"ת מ"מ למה נאסור הסולת משום זה יאפו אותו וינללה נמי הרועט וי"ל דאו הוי צלי מחמת דבר אחר שהרי על ידי חמימות הסולת הוא נללה ומיהו לפי זה לא הוה כריך לעיל לאסוקי והדר סולת ומרתח ליה לרועט דמה כריך לאסוקי איסור ברועט משום צלי מחמת דבר אחר כיון דאית ציה איסור נא ואורי"ת דניחא ליה לאסוקי כל איסור שיכול לומר^ה אצל לעיל גבי נטף מרובטוב על החרס לא גרס ציקלוף את מקומו סגי שהרי יכול לללוטו עם הרועט^ו וצפי' ר"ת ליתיה:

משום הכי סגי ציה בקליפה.

וכגון שסכו אחר שלללו ולא נשתהה בתנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נבלע אפי' למאן דלמר עילאה גבר: **תניא** אידך בשר רותח כו'. מימה הא טו למה לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שרי דלע"ג דחם לתוך צונן צעי קליפה צדבר שיכול לעשות קליפה צדבר דלא שייך קליפה כמו צחלב מותר מדלל קמני איסורא גבי חלב דקמני קליפה גבי בשר וויצ"ח חולק צוה ומנריך ששים כדי קליפה:

מאי

אסור. דבלע היתר מאיסור: עילאה גבר. העליון נולח הלך חם לתוך צונן אסור שהעליון מחממו לתחתון והרי שניהן זמין ובלעי מהדדי וזון לתוך חם מותר שהעליון מנלנו לתחתון ולא בלעי: **ושמואל אמר סתא גבר.** הלכך חם לתוך חם מותר וזון לתוך חם אסור. אף על גב דהילכתא כרב באיסורי^ו דהא הילכתא כשמואל דהא תניא תרתי מתני' כוותיה דללקמן: והדר חרס ומחמם ליה לרועט. דהוי צלי מחמת דבר אחר: אקורי מיקר ליה ואמאי יטול חם מקומו ולא גרסינן צולוף חם מקומו סגיא: **לסולם דהדר הודנייה.** לסולת אשך סביבותיו: הדר הודנייה. לשון סחור סחור (א) ליה: ואמאי יקמוץ והכא נמי לא גרס ציטול חם מקומו סגיא: [זון הוא]. דאקורי קא מיקר ליה. וקליפה מיהא צעיא דאפילו זון גמור הוא הפסח מואחר שנללה ויבש שאי אפשר ללא עייל ציה סיכת השמן פורתא: **וזון לתוך חם אסור.** אלמנא תתאה גבר: **עד דמיקר ליה.** קודם שיטונן בלע כל דהו: **כזוש.** בחומץ: הרי הוא כמבושל ואם נכבשו איסור והיתר יחד (ב) כולן אסורין: שאין נאכל מחמם מלחו. שהמליח הרבצה עד שמקדיח טעמו מחמת מלחו קלת ואינו ראו לאוכלו אלא אם כן היה מדיחו. והאי אין נאכל לכו לגמרי קאמר שאין שום אדם יכול לאוכלו אלא כיון שנתקלף טעמו אינו נאכל מחמת מלחו קרי ליה ואסור: **כמנא.** כותח ואית ציה נסויצי דחלבא: **מפשרויא.** מקום: ולא אמרן. דליה צקליפה סגי ליה אלא דלית פילי פילי קרבני"ש: ואי מיסבנ. צר גזולא צמבלי אסור דמבלי מרככי ליה ומייצי ובלעי לכותחא וצר גזולא זון הוה כדמפרש: צער

ניתסר לגמרי שאני סיכה דמישהו בעלמא הוא דעבידא תניא כוותיה דשמואל^א חם לתוך חם אסור וכן צונן שנתן לתוך חם אסור חם לתוך צונן וצונן לתוך חם מדיח חם לתוך צונן מדיח חם אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא קליפה מיהא ניבעי אלא אימא חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח תניא אידך בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן שנפל לתוך חם אסור חם לתוך צונן וצונן לתוך חם מדיח חם לתוך צונן מדיח כיון דחם הוא אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא קליפה מיהא ניבעי אלא אימא חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח חם לתוך צונן מדיח חם אסור רב הונא לא שנו אלא שלא מלחו אבל מלחו אסור דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל אמר רבא הא מלחו אבל נאכל מחמת מלחו לא (ה) ההוא בר גזולא דנפל לכדא דכמכא שרייא רב חיננא בריה דרבא מפשרויא אמר רבא מאן חכים למישרא מילתא כי הא אי לאו רב חיננא בריה דרבא מפשרויא דגברא רבה הוא אמר לך כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח שאין נאכל מחמת מלחו האי נאכל מחמת מלחו יהוהני מילי חי אבל צלי בעי קליפה ולא אמרן אלא דלית ביה פילי אבל אית ביה פילי אסור ואי מתובל בתבלי אסור אמר רב

וכגון שסכו אחר שלללו ולא נשתהה בתנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נבלע אפי' למאן דלמר עילאה גבר: **תניא** אידך בשר רותח כו'. מימה הא טו למה לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שרי דלע"ג דחם לתוך צונן צעי קליפה צדבר שיכול לעשות קליפה צדבר דלא שייך קליפה כמו צחלב מותר מדלל קמני איסורא גבי חלב דקמני קליפה גבי בשר וויצ"ח חולק צוה ומנריך ששים כדי קליפה:

ורבא דהוא בתרא מפרשי טעמיה ש"מ דהילכתא כותיה. ורב חיננא עבד כשמואל ושרא לבר יונה דנפל לכדא דכמכא דהוא כותחא ואית ביה נסויבי דחלבא. והני מילי בר יונה נא אבל צלי בעי קליפה. ואי אית ביה פילי. פי' פלחי כמין גזומות, בלע כוליה ואסור. ואי לית ביה פילי ומתבלע אגב חורפא דתבלין בלע כוליה ואסור.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

מאי לאו תערובת מעמים. לפי מה שפי' בקונטרס לז"ל לא שרי אלא זיעבד קשיא מה פריך דהכא לכתמלה קתני אכל זיעבד הוה שרי כלוי: **נימא** תהוי תיובתא דרב. תימה מאי קושיא הא דאסר משום תערובת מעמים דליכא תערובת טעמים: **אסרה** רבא מפרזיקיא ב'י. מכאן פוסק ר"ת כרז ורצא נמי א' דשרי צנת מיהא (ע"ו דף סו:). מנ"י סבד כותמיה ושם מפורש ובתנורים [גדולים] שלנו נראה דמותר לאפות לחם עם אותו פשטיד"ל הואיל ומכוסות היטב הוי כעין שמי קדרות ואפי' פלדוני"ש שיש להחזיק אין נראה לרזי שיהא אסור שיש אורי מרובה צמור וההכל מתפשט:

ה"ג קא משמע אן כיון דלא דחיא שבת לא דחיא שומא. ולא גרס כיון דאית לה תשלומין שאין טעם תלוי בכך דלעיל צפרק אלו דברים (דף ע:). ילפינן דלא דחיא שבת ומתגומס וגו'. ועוד פסק נמי אית ליה תשלומין כשי דחי טומאה ועוד חגיגת ט"ו איכא למ"ד (ט) צפריקין דלית לה תשלומין בטומאת צעלים שאם נטמאו צעלים זיוס ט"ו ולא חזו זיוס קביעת חובתיה כה"ג לית לה תשלומין: שיערי

בשר שחוטתו שמן שצלאו עם בשר נבילה כחוש אסור מאי טעמא מפטמי מהרדי ולוי אמר אפילו בשר שחוטתו כחוש שצלאו עם בשר נבילה הוא וריחא לא מילתא היא עביד לוי עובדא בי ריש גלותא בגדי דובר אחר מיתבי (ב) אין צולין שני פסחים כאחד מפני התערובת מאי לאו תערובת טעמים וקשיא ללוי לא מפני תערובת גופין הכי נמי מסתברא מדרקתני סיפא אפילו גדי וטלה אי אמרת בשלמא מפני גופין היינו דקתני אפי' גדי וטלה אלא אי אמרת מפני תערובת טעמים מה לי גדי וטלה מה לי גדי וגדי אלא מאי על כרחיך מפני תערובת גופין הוא דאסור אבל תערובת טעמים שרי לימא תיהוי תיובתיה דרב אמר רבי ירמיה הכא במאי עסקינן כגון שצלאו בשתי קדירות בשתי קדירות סלקא דעתך אלא אימא כעין שתי קדירות והכי קאמר אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת מאי תערובת

בשר שחוטתו שמן שצלאו עם בשר נבילה כחוש אסור מאי טעמא מפטמי מהרדי ולוי אמר אפילו בשר שחוטתו כחוש שצלאו עם בשר נבילה הוא וריחא לא מילתא היא עביד לוי עובדא בי ריש גלותא בגדי דובר אחר מיתבי (ב) אין צולין שני פסחים כאחד מפני התערובת מאי לאו תערובת טעמים וקשיא ללוי לא מפני תערובת גופין הכי נמי מסתברא מדרקתני סיפא אפילו גדי וטלה אי אמרת בשלמא מפני גופין היינו דקתני אפי' גדי וטלה אלא אי אמרת מפני תערובת טעמים מה לי גדי וטלה מה לי גדי וגדי אלא מאי על כרחיך מפני תערובת גופין הוא דאסור אבל תערובת טעמים שרי לימא תיהוי תיובתיה דרב אמר רבי ירמיה הכא במאי עסקינן כגון שצלאו בשתי קדירות בשתי קדירות סלקא דעתך אלא אימא כעין שתי קדירות והכי קאמר אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת מאי תערובת

גליון הש"ס
גמ' למיפלה בכותחא. ע"י לעיל ל' מדר"ה ואפי' ממלח: **מתני'** באין בכותחא. ע"י זימנא מו ע"ה מדר"ה פתלתו דוחה: **מוסף רש"י**
ר"מ אוסר. לפי שאכנה את ריח יין (ע"ו סו:). שלא בא מתחילתו אלא לאכילה. לא נאמרה הכתוב עיקר פסק אלא לאכילה, ופי' שרייה כמותה לאחרי בטומאה גרוב ציבור, כדכתיב איש איש כי יהיה טמא וגו', ואין ציבור נאמן, אדעמיה למילתיה שרייה (לעיל סו:).

רבינו הגאון

אמר רב בשר שחוטתו שכן שצלאו עם בשר נבלה כחוש אסור, דאזיל ריח השחוטתו מטמא לבלבא דחזרו ריח נבלה ומפטם לשחוטתו ולוי מתירו אפילו נבלה שמינה עם שחוטתו כחוש, סבר ריחא לא כלום הוא ועבד עובדא והתיר גדי שצלאו עם חזיר, ואוחבינן עליה מיהא אין צולין שני פסחים כאחד ואפילו גדי וטלה מפני התערובת. ומסתברא דמשום תערובת גופין גורה גדי וטלה אטו טלה וטלה. שאם נטמרו חישקין שפא טהול חבורה זו פסח שאינו שלה תמצא אוכלין פסח שאינו שלהם, וקשיא לרב דאמר ריח מילתא היא והריח עיקר, אפי' דלא מיהלפי כיון שריח עיקר נמצא עיקר פסח של חבורה זו בפסח של חבורה זו ואסור. ומקיים לה רב הכי, אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת טעמים, (נ"א: מפני התערובת, ומפני תערובת הטעמים) ואפי' כעין שתי קדירות, כגון שהיה דבר מפיסק הריח שביניהם ואין שם תערובת טעמים אסור, משום תערובת גופין ואפילו גדי וטלה דלא מיהלפי גורה גדי וגדי או טלה וטלה. אמר רב מרי כתנאי הורודה פת חמה ונתנה על פי חבית יין של תרומה ר' מאיר אוסר ר' יהודה מדר. ר' יוסי מתיר בפת של חטים ואוסר בפת של שעורים מפני שהשעורים שאובות, ללוי דרבי תנאי היא דהא ר' מאיר אוסר בפירוש, וא"ת הנה ר' יהודה מתיר דלא כרב והנה גם לרב תנאי היא. אמר לך רב דהא אתמר עלה פת חמה וחבית פתוחה דברי הכל ואפילו ר' יהודה אוסר עונתה מילתא היא. בפת חמה מותרת דליכא חשש לריח היין של תרומה כלל, דהא חבית זו מגופה היא. לא נחלקו אלא בפת חמה וחבית מגופה.

תערובת טעמים ואפי' כעין שתי קדירות דליכא תערובת טעמים אסור משום תערובת גופין ואפילו גדי וטלה אמר רב מרי כתנאי הורודה פת חמה ונתנה ע"פ חבית יין של תרומה ר"מ אוסר ורבי יהודה מתיר ורבי יוסי מתיר בשל חזיזין ואוסר בשל שעורים מפני שהשעורים שאובות מאי לאו תנאי היא דמר סבר ריחא לאו מילתא היא ומר סבר ריחא מילתא היא ללוי ודאי תנאי היא לרב נימא תנאי היא אמר לך רב דכולי עלמא ריחא מילתא היא לאו איתמר עלה דההיא אמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש יבפת חמה וחבית פתוחה דברי הכל אסור בפת צוננת וחבית מגופה דברי הכל מותר לא נחלקו אלא בפת חמה וחבית חתומה פת צוננת וחבית פתוחה והא נמי כפת חמה וחבית פתוחה דמיא תני רב כהנא בריה דרב חיננא סבא יפת שאפאה עם צלי בתנור אסור לאכלה בכותחא ההיא ביניתא דאיטווא בהדי בישרא אסרה רבא מפרזיקיא. למיכליה בכותחא מר בר רב אשי אמר אפי' במילתא נמי אסורה משום דקשיא לריחא ולדבר אחר: **מתני'** 'חמשה דברים. באין בטומאה ואינן נאכלין בטומאה העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וחבתי שלמי צבור ושעירי ראשי חדשים טהה הפסח שבא בטומאה נאכל בטומאה שלא בא מתחילתו אלא לאכילה: **גמ'** חמשה למעוטי מאי למעוטי חגיגת חמשה עשר דסלקא דעתך אמינא כיון דקרבן ציבור הוא וקביעתא ליה מועד תדחי טומאה קא משמע לן כיון דאית ליה תשלומין כל שבעה לא דחיא שבת ומדשבת לא דחיא לא דחיא טומאה וניתני נמי שעירי הרגלים הא תנא ליה זבחי שלמי צבור אי הכי שעירי ראשי חדשים נמי לא ניתני דהא תנא זבחי שלמי צבור אמרי

תערובת טעמים ואפי' כעין שתי קדירות דליכא תערובת טעמים אסור משום תערובת גופין ואפילו גדי וטלה אמר רב מרי כתנאי הורודה פת חמה ונתנה ע"פ חבית יין של תרומה ר"מ אוסר ורבי יהודה מתיר ורבי יוסי מתיר בשל חזיזין ואוסר בשל שעורים מפני שהשעורים שאובות מאי לאו תנאי היא דמר סבר ריחא לאו מילתא היא ומר סבר ריחא מילתא היא ללוי ודאי תנאי היא לרב נימא תנאי היא אמר לך רב דכולי עלמא ריחא מילתא היא לאו איתמר עלה דההיא אמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש יבפת חמה וחבית פתוחה דברי הכל אסור בפת צוננת וחבית מגופה דברי הכל מותר לא נחלקו אלא בפת חמה וחבית חתומה פת צוננת וחבית פתוחה והא נמי כפת חמה וחבית פתוחה דמיא תני רב כהנא בריה דרב חיננא סבא יפת שאפאה עם צלי בתנור אסור לאכלה בכותחא ההיא ביניתא דאיטווא בהדי בישרא אסרה רבא מפרזיקיא. למיכליה בכותחא מר בר רב אשי אמר אפי' במילתא נמי אסורה משום דקשיא לריחא ולדבר אחר: **מתני'** 'חמשה דברים. באין בטומאה ואינן נאכלין בטומאה העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וחבתי שלמי צבור ושעירי ראשי חדשים טהה הפסח שבא בטומאה נאכל בטומאה שלא בא מתחילתו אלא לאכילה: **גמ'** חמשה למעוטי מאי למעוטי חגיגת חמשה עשר דסלקא דעתך אמינא כיון דקרבן ציבור הוא וקביעתא ליה מועד תדחי טומאה קא משמע לן כיון דאית ליה תשלומין כל שבעה לא דחיא שבת ומדשבת לא דחיא לא דחיא טומאה וניתני נמי שעירי הרגלים הא תנא ליה זבחי שלמי צבור אי הכי שעירי ראשי חדשים נמי לא ניתני דהא תנא זבחי שלמי צבור אמרי

מוסף תוספות
א. דבתרא הוא. מוס' שאנן.
רבינו הגאון (המשך)
בפת צוננת וחבית פתוחה, והכא גבי בשר שחוטתו שצאלה עם בשר נבילה כפת חמה וחבית פתוחה הוא דלדברי הכל אסור. וקיימא לן כרב ואפי' דלוי מיתוקמא כתנאי, ולוי כר' יהודה, הא אתמר עלה דחבית פתוחה ופת חמה דברי הכל אסורה, ומסתבר טעמא דרב, ולא עוד אלא הא תני רב כהנא פת שאפאה בתנור עם בשר צלי אסור לאכלה בכותח כרב, וחוב ההיא ביעתא שצאלית עם בשר ואסרה רבא מפרזיקא לאכלה בכותח שיש בו נסויבי חלבא. מר בר רב אשי אסר לאכלה אפילו במלח מישום דסבר דג ובשר להחבשל יחידו ולהאכל קשוי לריחא ולדבר אחר. פי' דבר אחר נגע צרעת. הני כלהו כרב הלכך כרב. עבדינן ורבינו מי שאמר קיימא לן כליו ואנן לא סבירא לן בותיה אלא הלכתא כרב.

יחזק נאמר לי דלא חייש לה: **זיניסא**. דג: דאיטווי כהדי צינרא. צמור אחד: אסרה רבא מפרזיקא למיכלה כפותחא. שיש צו חלב משום דקסבר ריחא מילתא היא: **לדבר אחר**. זרעם: **מתני'** חמשה דברים באין בטומאה וכו'. אין לך קרבן נאכל אלא אלו וקרבן ציבור דוחה את הטומאה ואשמעינן מתימין דלף על גב דקרצ בטומאה לאפוקי ציבור ידי חובתן אין נאכלין בטומאה. ולקמיה פריך ליתני נמי שעירי הרגלים: **זכחי שלמי ציבור**. ככשי עזרת שאין שלמים אחרים לציבור: **הפסח שבא בטומאה**. כגון רוב ציבור תמאין: **שמחילתו לא בא אלא לאכילה**. כשננטוה עיקר פסח לאכילה נטוה דכתיב [שמות יב] לפי אכלו וכי שרייה כחמנא למיני בטומאה (ו) מאיש נדחה ואין צבור נדחין אדעתא למיכליה שרייה (ו) **גמ'** חמשה למעוטי מאי. מניינא למה לי ליתני קרבנות ציבור באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה: **חגיגת חמשה עשר**. והוא הדין לעזרת וסוכות אלא חדא מינייהו נקט: **כיון דקרבן ציבור הוא**. אף על גב דכל יחיד ויחיד מניחייז קרי ליה קרבן ציבור משום דלמיחא ציניופיא בלחסיפת חזרים כרגל במסכת יומא צפרק הוציאו לו (דף נב:). **הן שלומין כל שבעה**. כדנפקא לן צפרק קמא דמסכת חגיגה (דף ע:). מוחגותם אותו חג לה' שבעת ימים: **הא תני ליה זכחי שלמי ציבור**. שהן מיני דמים ואשמעינן דאין נאכלין בטומאה והוא הדין לשאר מיני דמים: **הא**

שהוא קרבן צבור וקביע ליה מועד לא דחיא טומאה. ובכלל זבחי צבור משמע אפילו שעירי רגלים דהא זבחי צבור הן.

